

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Zachystalové a soudkyň JUDr. Renaty Hertlové a JUDr. Ivy Zemanové ve věci

žalobce: **Ing. Bc. P. M.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupen advokátem JUDr. Radkem Ondrušem
sídlem Bubeníčková 42, 615 00 Brno

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 120 00 Praha 2

o zaplacení 180 000 Kč s příslušenstvím, k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23. 8. 2017, č. j. 11 C 74/2016-136,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výroku o věci samé I. co do částky 75 000 Kč s příslušenstvím **potvrzuje** a co do částky 105 000 Kč s příslušenstvím **se mění** tak, že **se** žaloba **zamítá**.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů ve výši 55 893 Kč do patnácti dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Radka Ondruše.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit ČR – Obvodní soud pro Prahu 2 náhradu nákladů řízení ve výši 228 Kč do patnácti dnů od jeho právní moci.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované zaplatit žalobci částku 180 000 Kč s příslušenstvím (výrok I.) a žalovanou zavázal k náhradě nákladů řízení žalobci ve výši 43 918,16 Kč (výrok II.) a státu ve výši 228 Kč (výrok III.). Rozhodoval o žalobě, kterou se žalobce domáhal zaplacení uvedené částky jako náhrady nemajetkové újmy vzniklé nezákonným trestním stíháním pro přečin ublížení na zdraví dle § 146 odst. 1 tr. zák. v jednočinném souběhu s přečinem výtržnictvím dle § 358 odst. 1 tr. zák., když odsuzující rozsudek Okresního soudu v Kutné Hoře ze dne 10. 3. 2015, č.j. 14 T 95/2013 – 412, byl zrušen usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 16.6.2015, č.j. 13 To 215/2015 – 473, s tím, že uvedený skutek není trestným činem, mohl by být posouzen jako přestupek a věc byla postoupena k projednání Městskému úřadu v Kutné Hoře.
2. Soud I. stupně provedl dokazování, z něhož učinil obsáhlá skutková zjištění, na něž je možné odkázat, vycházel z nich i odvolací soud, který neshledal zásadní pochybení soudu I. stupně při zjištění skutkového stavu věci. Soud I. stupně na jeho základě s odkazem na § 5, § 8 odst. 1, § 31a odst. 1, 2 zákona 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „OdpŠk“), konstatoval, že dle ustálené judikatury stát odpovídá i za škodu (újmu) způsobenou zahájením trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu, a to na základě extenzivního výkladu § 8 odst. 1 OdpŠk, tj. jedná o škodu (újmu) způsobenou nezákonným rozhodnutím. V řízení bylo prokázáno, že trestní stíhání žalobce neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, čímž je dán odpovědnostní titul v podobě nezákonného rozhodnutí, za které je s ohledem na výsledek trestního stíhání považováno usnesení o zahájení trestního stíhání. Soud I. stupně nepřisvědčil argumentaci žalované, dle níž by se o nezákonné rozhodnutí nemělo jednat, neboť věc byla postoupena k přestupkovému řízení, ve kterém o ní nebylo meritorně rozhodnuto a odkázal v této souvislosti lze na rozsudek sp.zn. 30 Cdo 4771/2015, v němž Nejvyšší soud ČR dovedl, že *za nezákonné ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. je třeba považovat usnesení o zahájení trestního stíhání i v případě, kdy trestní stíhání skončí postoupením věci do přestupkového řízení, a přestupkové řízení není v takovém případě pokračováním trestního stíhání; výsledek přestupkového řízení je z hlediska splnění podmínek odpovědnosti státu za újmu způsobenou uvedeným trestním stíháním nerozhodný. ... Obdobně Nejvyšší soud rozhodl v rozsudku ze dne 17.1.2013, sp.zn. 30 Cdo 1777/2012, a to ve vztahu k náhradě nemajetkové újmy. V něm dále uvedl, že specifické okolnosti konkrétního případu spočívající v chování či jednání obviněného (obžalovaného), které nelze podřadit pod ustanovení §12 OdpŠk, lze zohlednit při stanovení formy, případně výše zadostiučinění podle § 31a odst. 2 OdpŠk. Stejně tak je třeba při stanovení formy a výše zadostiučinění posoudit postup orgánů činných v trestním řízení (podrobněji viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 3. 7. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4280/2011). Lze zde i odkázat na závěr dosažený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 21.8.2012, sp.zn. 30 Cdo 2256/2011, dle něž v případě náhrady nemajetkové újmy se s ohledem na její rozdílný charakter v porovnání s náhradou škody (majetkové újmy) a zákonný požadavek § 31a odst. 2 OdpŠk přiblídnout při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění i k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo, omezení dovozované ve vztahu k nároku na náhradu škody ve směru nemožnosti zohlednit jednání poškozeného, pro které byl stíhán, neuplatní. Bude-li zjištěno, že se poškozený dopustil jednání, pro které byl následně trestně stíhán, nepovede to sice k závěru o tom, že si trestní stíhání zavinil a tím pádem k vyloučení odpovědnosti státu za poškozenému trestním stíháním vzniklou újmu, ale půjde o důležitou okolnost pro stanovení formy a případně výše odškodnění nemajetkové újmy podle § 31a odst. 2 OdpŠk.* Soud I. stupně se proto argumentací žalované zabýval jen v rámci hodnocení nemajetkové újmy, která měla žalobci vzniknout, a při úvaze o formě a výši případného zadostiučinění. Poukázal rovněž na ustálenou judikaturu (např. rozsudek Nejvyššího soudu sp.zn. 30 Cdo 2813/2011 či náleží Ústavního soudu sp.zn. IV. ÚS 3193/10), dle níž i „při důsledném respektování presumpce nevinny představuje každé trestní řízení významný zásah do soukromého a osobního života trestně stíhaného a negativně se dotýká jeho cti a dobré pověsti. Takový zásah je o to intenzivnější, prokáže-li se následně, že se skutek, z něhož byl jednotlivec

obviněn a obžalován, nestal, případně nebyl trestným činem“. Vznik nemajetkové újmy při nezákonném trestním stíhání se tedy v určitém základním (obecném) rozsahu presumuje a na poškozeném je, aby v řízení tvrdil a prokázal konkrétní formu a intenzitu takové újmy. Při posuzování nemajetkové újmy a stanovení formy či výše zadostiučinění soud I. stupně zvažoval kritéria definovaná v rozsudku pod sp.zn. 30 Cdo 2813/2011, a to povahu trestní věci, délku trestního stíhání, a především dopady trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby. Vzal v úvahu, že žalobce byl stíhán pro přečiny ublížení na zdraví a výtržnictví a byl ohrožen trestem odnětí svobody až na tři léta. S ohledem na dosavadní bezúhonnost však žalobce reálně nebyl ohrožen nepodmíněným trestem odnětí svobody. Význam trestní věci zvyšuje skutečnost, že žalobce byl stíhán pro porušení významného zájmu chráněného trestním zákoníkem, kterým je ochrana života či zdraví. S takovým trestním stíháním je obecně spojena vyšší nemajetková újma. Intenzitu způsobené újmy umocňuje, že skutek, pro který byl žalobce stíhán, vůbec nebyl trestným činem. Trestní stíhání žalobce bylo zahájeno usnesením ze dne 3. 1. 2013 a skončeno bylo právní mocí usnesení Krajského soudu v Praze dne 16. 6. 2015. Dobu 2 roky a 5,5 měsíce nelze považovat za nepřiměřeně dlouhou, přestože se žalobce této nepřiměřenosti jako jednoho z hledisek zvyšujících újmu dovolával. Řízení bylo skutkově i procesně složité, opakovaně bylo vyslýcháno velké množství svědků, resp. bylo vyžadováno podání vysvětlení od velkého množství osob. Bylo zpracováno několik znaleckých posudků, znalci byli opakovaně vyslýcháni. K délce řízení přispěl i sám žalobce, když podal několik nedůvodných námitek podjatosti. Několikrát žalobce z větší části nedůvodně požadoval prověření činnosti státního zastupitelství nadřízeným státním zastupitelstvím. Několikrát též žádal o odročení hlavního líčení ze zdravotních důvodů. Závěr o přiměřenosti délky trestního řízení dle soudu I. stupně ob stojí, přestože k této délce přispěly i orgány činné v trestním řízení, když bylo rozhodováno o místní příslušnosti a usnesení o předložení věci k rozhodnutí obsahovalo špatné poučení, věc byla vrácena státnímu zástupci k došetření, když nebylo zjišťováno poškození zdraví poškozené a byla vytčena některá procesní pochybení, např. špatné poučení ve vyznění o možnosti prostudovat spis, nastaly chyby v doručování (usnesení o zahájení trestního stíhání, usnesení o vrácení věci k došetření) a po vrácení věci k došetření bylo nutné upřesnit otázky pro znalce. Z hlediska újmy způsobené nezákonným trestním stíháním je však nutno zohlednit zejména celkovou dobu, po kterou žalobce důsledkům trestního stíhání čelil a po kterou mu újma vznikala. Soud I. stupně uzavřel, že doba 2,5 roku je objektivně dlouhá, byť ne nepřiměřená, a délku trestního stíhání je nutno považovat za kritérium zvyšující intenzitu nemajetkové újmy. Přestože předmětem řízení je odškodnění újmy vzniklé v důsledku nezákonného trestního stíhání, které bylo zahájeno v lednu 2013, nelze odhlédnout od skutečnosti, že obdobné důsledky (zejména v rovině pracovní) mělo pro žalobce již vlastní zahájení trestního řízení, ke kterému došlo o 5 měsíců dříve, a na základě kterého byl žalobce poprvé zproštěn výkonu služby. Z provedených důkazů nechal soud I. stupně za prokázané, že by trestní stíhání bylo vůči žalobci zahájeno a dále vedeno šikanózně či ve zlém úmyslu, třebaže je o tom žalobce přesvědčen. Řízení nebylo až na drobné výjimky zatíženo procesními vadami. Orgány činné v trestním řízení měly podklady pro to, aby řízení vůči žalobci vedly, konečné posouzení všech nashromážděných důkazů bylo na soudu. Nelze však přehlédnout, že skutečnosti, pro které bylo nakonec přistoupeno k aplikaci zásady subsidiarity trestní represe, byly žalobcem tvrzeny od počátku a od počátku byly orgánům činným v trestním řízení známy. Jestliže se jimi dostatečně nezabývaly a dostatečně je nevyhodnotily, výrazným způsobem přispěly k tomu, že žalobce byl trestním stíháním poškozen. Soud I. stupně vzal dále na základě provedeného dokazování za prokázané dopady trestního stíhání do osobního, rodinného, pracovního života žalobce, do vztahů žalobce s okolím jak na pracovišti, tak v místě bydliště, na zdraví a pohodu žalobce a členů jeho rodiny, zejména byl prokázán doslova devastující vliv trestního stíhání na pracovní život žalobce. Žalobce zastával významnou funkci ve Vojenské policii, byl kladně hodnocen jak ze strany kolegů, tak ze strany nadřízených a mohl tedy reálně očekávat funkční a platový postup. Namísto toho však přišla dlouhotrvající degradace, ohrožení dalšího setrvání žalobce u Vojenské policie a snížení platu, což musel žalobce vnímat

zvláště úkorně, když jako pracovník oddělení obecné kriminality bojoval proti trestné činnosti, a nyní byl sám po dlouhou dobu viněn ze spáchání trestných činů, o kterých od počátku tvrdil, že se jich nedopustil. O trestním stíhání žalobce a jeho přeřazení k dopravní službě se vědělo na pracovištích oddělení obecné kriminality, a přestože někteří kolegové vyjadřovali žalobci podporu a někteří jeho situaci zlehčovali, žalobce musel z provedené degradace trpět pocitem ponížení. Navíc bylo prokázáno, že někteří kolegové žalobce vyloženě pomlouvali a šířili o něm skutečnosti, které se ani v předmětné trestní věci nestaly. O trestním stíhání se vědělo i v místě bydliště žalobce, takže nepříjemným dotazům či vysvětlování čelil nejen žalobce, ale i jeho rodiče. Medializaci trestního stíhání soud I. stupně neměl za prokázanou, když předložený článek v měsíčníku Dobrý.info nesouvisel s trestním stíháním, ale s vlastním incidentem, ke kterému dle závěrů trestních soudů v jimi zjištěném rozsahu došlo. Pokud tento článek zasáhl do sféry žalobce, stalo se tak důsledkem subjektivního líčení incidentu ze strany J. Ž., nikoliv trestního stíhání. Prokázán byl však negativní vliv nedostatku financí na možnost investic do bytového domu, věnovat se zálibám, jet na dovolenou, což jen prohlubovalo frustraci žalobce z probíhajícího trestního stíhání. Za související s trestním stíháním vzal soud i rozpad vztahu žalobce s přítelkyní, když žalobcem podané vysvětlení v rámci jeho účastnické výpovědi považoval s ohledem na ostatní prokázané skutečnosti provázející trestní stíhání za přesvědčivé. Všechny tyto skutečnosti pak měly vliv na psychiku žalobce, kdy se u něj vytratily dřívější optimismus a radost ze života, žalobce přišel o možnost vykonávat práci, kterou měl rád, namísto toho byl nucen vykonávat za snížený plat práci neodpovídající jeho vzdělání a zkušenostem, což nakonec vyřešil tak, že Vojenskou policii zcela opustil. Žalobce zhubl, trpěl nespavostí, měl žaludeční problémy a negativně se ho dotýkalo, že zdravotní problémy se objevily též u jeho rodičů. Další přestupková řízení ve věci poškození plotu a zaslání SMS však již nesouvisela s trestním stíháním žalobce. Na základě uvedených skutečností soud I. stupně dovedl, že žalobci vznikla v důsledku trestního stíhání výrazná nemajetková újma, za kterou by poskytnutí toliko morálního zadostiučinění bylo zcela zjevně nepřiměřené. Případ žalobce soud I. stupně porovnal s jím odkazovanou věcí řešenou Městským soudem v Praze v rozsudku ze dne 6. 10. 2015, č.j. 12 Co 130/2015, ve které bylo poškozené za nezákoně trestní stíhání přiznáno odškodnění ve výši 300 000 Kč (rozsáhlá medializace trestního řízení, poškozená utrpěla výraznější psychickou újmu, když se psychicky zhroutila, byla ohrožena citelnějším trestem odnětí svobody v rozpětí od 2 do 10 let, naopak výrazně kratší byla délka trestního stíhání - 17 měsíců, nedošlo k fatálnímu zásahu do pracovního života poškozené, obdobné jako u žalobce byly dopady trestního stíhání na okolí poškozené v místě bydliště), a uzavřel, že žalobci by mělo být poskytnuto zadostiučinění minimálně ve stejné výši. Soud I. stupně však nemohl pominout skutečnost, že trestní soudy na základě obsáhle provedené dokazování dospěly k závěru, že se žalobce vůči S. Ž. a L. K. dopustil jednání, které minimálně naplňuje po objektivní stránce zákonné znaky přečinu výtržnictví. Projednání věci v přestupkovém řízení a rozhodnutí, zda se žalobce dopustil přestupku či nikoliv, pak bylo (přes deklarovaný zájem žalobce na tomto projednání) zmařeno zjevně obstrukčním postupem žalobce, žalobce pouhý den před nařízeným termínem ústního jednání zvolil právního zástupce, u kterého bylo zřejmé, že se jednání nebude moci zúčastnit, jeho zástupce žádal o možnost prostudovat spis, sám si zvolil termín až za měsíc a k prostudování se nedostavil, do spisu nahlédl až dne 17.5.2016, přitom musel být s věcí již seznámen, když v trestním řízení vystupoval jako substitut obhájce žalobce. Rovněž žalobce žádal při ústním jednání dne 23. 3. 2016 o možnost seznámit se s výpověďmi svědků z trestního řízení, které však velmi dobře znal a s těmito obsáhle polemizoval, jak vyplývá z trestního spisu. Obdobné platí i pro poslední žádost o odročení jednání před zastavením přestupkového řízení a postup žalobce a jeho právního zástupce v přestupkovém řízení tak vykazuje nepřehlédnutelné znaky účelovosti a obstrukcí, které vedly až k zastavení přestupkového řízení. Zůstal tak nedotčen závěr trestních soudů o tom, že se žalobce dopustil jednání vykazujícího formální znaky výtržnictví, což má výrazný vliv na to, že by poskytnuté odškodnění mělo být v porovnání se shora uvedeným případem sníženo. Ani tato skutečnost však dle soudu I. stupně nemění niče

na tom, že vůči žalobci nemělo být vůbec vedeno dlouhé trestní stíhání, které mělo dopady na žalobce, když jeho jednání mohlo být posouzeno maximálně jako přestupek proti občanskému soužití, přičemž důvody, pro které nemělo mít jednání žalobce trestněprávní rozměr, byly jím v rámci obhajoby uplatňovány od začátku trestního řízení. Žalobcem požadovaná částka 180 000 Kč je přiměřená jak prokazaným důsledkům trestního stíhání, tak tomu, že se žalobce určitého jednání vůči poškozeným dopustil, neměl však za ně být trestně stíhán. Soud I. stupně žalobě vyhověl i ohledně příslušenství ve formě úroku z prodlení od 3. 6. 2016 a o nákladech řízení bylo rozhodnuto § 142 odst. 1 o.s.ř., neboť žalobce byl plně úspěšný a jeho náklady byly vyčísleny celkem ve výši 43 918,16 Kč. Podle § 148 odst. 1 o.s.ř. má stát podle výsledků řízení proti účastníkům právo na náhradu nákladů řízení, které platil, pokud u nich nejsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Stát v řízení vynaložil celkem částku 228 Kč na svědečné a s ohledem na výsledek řízení je povinna tyto náklady státu nahradit žalovaná.

3. Rozsudek napadla včasným odvoláním žalovaná z odvolacích důvodů dle § 205 odst. 2 písm. c/ a g/ o. s. ř., neboť neexistuje odpovědnostní titul, když dle zrušujícího rozhodnutí Krajského soudu v Praze prokazané jednání naplňuje přinejmenším po objektivní stránce zákonné znaky přečinu výtržnictví dle § 358 odst. 1 tr. zákoníku a výrok o vině nemohl obstát, neboť byly podceněny další okolnosti případu. Žalovaná poukázala na to, že ani soud I. stupně nemohl pominout, že žalobce se dopustil jednání, které minimálně naplňuje po objektivní stránce zákonné znaky přečinu výtržnictví a projednání věci v přestupkovém řízení bylo zmařeno zjevně obstrukčním postupem žalobce, který vedl až k zastavení přestupkového řízení a závěr trestních soudů o tom, že se žalobce dopustil jednání vykazujícího formální znaky výtržnictví, tak zůstal nedotčen. Přesto soud I. stupně nedospěl k závěru o absenci odpovědnostního titulu, ale vzal tyto skutečnosti v potaz pouze při určování výše odškodnění, když vycházel ze závěrů rozsudku Nejvyššího soudu ČR pod sp. zn. 30 Cdo 4771/2015. Dle žalované nejde o správný postup, neboť výsledek přestupkového řízení nárok na náhradu škody nezakládá, když bylo opakovaně judikováno, že nárok na náhradu škody vznesený v návaznosti na zahájení trestního stíhání lze úspěšně uplatnit pouze tehdy, pokud bylo prokázáno, že se poškozený žádného protiprávního jednání nedopustil. K takovému závěru však dospět nelze a samotné postoupení věci do přestupkového řízení nepresumuje nezákonnost zahájeného trestního stíhání, to je možné dovozovat pouze z meritorního výsledku přestupkového řízení, jež samo o sobě zachovává kontinuitu stíhaného skutku, byť posuzovaného podle jiných předpisů než trestněprávních. Dle žalované neobstojí odkaz na uvedené rozhodnutí, sama zmínila rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR pod sp. zn. 30 Cdo 1772/2015 ve spojení s rozsudkem ze dne 17. 9. 2012, sp. zn. 28 Cdo 605/2012 a dále rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 8. 2017, č. j. 69 Co 228/2017 – 137, v němž je mimo jiné uvedeno, že názor vyslovený v rozhodnutí pod sp. zn. 30 Cdo 4771/2015 není ucelený a pomíjí předchozí judikaturu Nejvyššího soudu ČR, s níž se nijak nevypořádává a nereflktuje obecnou zásadu, že z bezprávi právo vzejít nemůže. Dle žalované by přiznání zadostiučinění v posuzovaném případě zadaných skutkových okolností bylo v rozporu s dobrými mravy a s obecně vnímanou představou spravedlnosti. V rámci procesní opatrnosti žalovaná namítla, že výše odškodnění přiznaného žalobci nereflktuje konkrétní okolnosti případu, nadto soud I. stupně zohlednil okolnosti, jež nebyly spolehlivě prokázány, takže na základě provedeného dokazování dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním. Sama žalovaná považuje za rozhodující, že trestní stíhání žalobce trvalo dva a půl roku, délku řízení nebylo možné považovat za nepřiměřeně dlouhou, přičemž je nutné zohlednit i chování žalovaného po dobu řízení, objektivní stránka trestného činu výtržnictví byla naplněna, nebylo prokázáno, že by trestní stíhání vůči žalobci bylo zahájeno či vedeno šikanózně nebo ve zlém úmyslu, případ nebyl medializován, žalobce byl stíhán pro přečin ublížení na zdraví a výtržnictví, kdy byl ohrožen trestem odnětí svobody až na tři léta, reálně mu však nehrozil nepodmíněný trest odnětí svobody, žalobce úmyslně zapříčinil, že v přestupkovém řízení nebylo rozhodnuto meritorně a s ohledem na to, že dle závěrů trestních soudů žalobce naplnil objektivní znaky trestného činu výtržnictví, nelze pochybovat o závěru přestupkového orgánu. Soud I. stupně

dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním, když nebyla prokázána ztráta kariérního postupu, který nebyl jistý, a nebyl prokázán rozpad vztahu žalobce v důsledku vedeného trestního stíhání. Pokud přesto dovodil, že žalobci náleží odškodnění ve výši 180 000 Kč, což odpovídá částce 6 200 Kč měsíčně, nejde o věcně správné rozhodnutí, neboť přisouzená částka je vzhledem k okolnostem příliš vysoká a rozhodnutí, z jehož závěrů soud I. stupně při určení výše odškodnění vycházel, se v zásadních okolnostech významně lišilo. Odvolací soudy se ustálily na odškodnění mnohem nižším, a to v rozmezí 300 až 2 800 Kč za měsíc trestního stíhání v závislosti na konkrétních okolnostech případu a žalovaná odkázala na rozhodnutí odvolacích soudů, jejichž stěžejní okolnosti, zejména co do profesní otázky, odpovídají posuzovanému případu. Navrhla, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek a žalobu v plném rozsahu zamítl.

4. Žalobce se ztotožnil se závěry soudu I. stupně a nesouhlasí s argumentací žalované, že není dán odpovědnostní titul. Poukázal na to, že sama žalovaná aktivně a výslovně vůči žalobci tento titul uznala ve věci paralelně uplatněného nároku na náhradu škody způsobeného stejným nezákonným rozhodnutím a přiznala a vyplatila žalobci náhradu škody. Dle žalobce nelze ve stejné věci postupovat rozdílně, a pokud žalovaná uznala jednu existenci nezákonného rozhodnutí, nemůže nyní tvrdit opak a nárok žalobce odmítat. I bez tohoto zásadního rozporu je stanovisko žalované nesprávné, neboť k vydání nezákonného rozhodnutí došlo, když trestní stíhání žalobce nemělo vůbec probíhat, zmíněný skutek mohl být projednán maximálně jako přestupek. Žalovaná předjímá, že se žalobce protiprávního jednání dopustil, což však žádný orgán pravomocně nekonstatoval. Tvzení, že jednáním žalobce při projednání přestupku došlo k průtahům je nepodložené a pomíjí prodlení samotného správního orgánu, jehož první jednání bylo nařízeno po více než pěti měsících, což je téměř polovina roční prekluzivní lhůty. Krajský soud v Praze zrušil rozsudek v celém rozsahu, čímž konstatoval nezákonnost usnesení o zahájení trestního stíhání a postoupení věci dle § 222 trestního řádu je svou povahou totožný institut jako zproštění z důvodu, že skutek není trestným činem dle § 226 písm. b/ tr. ř. Žalovaná vykládá OdpšK nesprávně a nepřipustně extenzivně, když jeho § 12 odst. 1 písm. b/ nelze použít analogicky k tíži poškozeného a další případy uvedené v tomto ustanovení dopadají jen na situace předpokládané trestním řádem. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR pod sp. zn. 30 Cdo 1772/2015 není meritorním rozhodnutím, je v něm řešena odlišná skutková situace, a jeho závěr je ve zjevném rozporu se zásadou presumpce nevinny a judikaturou Ústavního soudu ČR i Nejvyššího soudu ČR. Ani odkaz na rozhodnutí pod sp. zn. 28 Cdo 605/2012 není případný, neboť se týká trestného činu promlčeného, tedy zcela jiné situace než v tomto případě, kdy soud pravomocně konstatoval, že o trestný čin jít nemůže. Naopak soud I. stupně ve svých závěrech vycházel z odpovídající judikatury Nejvyššího soudu ČR a nynější stanovisko žalované je o to absurdnější, že sama jednala v minulosti v souladu s touto judikaturou, a to ve stejné věci žalobce. Pokud žalovaná argumentuje rozhodnutím soudů nižšího stupně, a to Městského soudu v Praze pod sp. zn. 69 Co 228/2017, opět se nejedná o přílehlavý odkaz, v uvedené věci byl jiný skutkový stav, kdy následně bylo rozhodnuto o vině žalobce v přestupkovém řízení a uložena sankce. Tento rozsudek je opět zjevně v rozporu s judikaturou Nejvyššího soudu i Ústavního soudu ČR. V citacích zrušujícího rozsudku Krajského soudu v Praze sp. zn. 13 To 215/2015 žalovaná účelově vynechává pasáže o okolnostech případu, zejména že konflikt byl vyprovokován ze strany poškozené a její rodiny, obžalovaný nejednal bez zjevné příčiny a vlastní obsah jeho verbálních útoků nelze přeceňovat. Z hlediska nepřiměřené výše přiznaného zadostiučnění žalovaná necituje úplně závěry soudu I. stupně a pomíjí jeho konstatování, že skutečnosti, pro které bylo nakonec přistoupeno k aplikaci zásady subsidiarity trestní represe, byly orgánům činným v trestním řízení známy od počátku, pomíjí i konstatování o dopadu trestního stíhání na život a psychiku i profesní sféru žalobce. Soud I. stupně sice uvedl, že případ nebyl medializován, ale s ohledem na náklad a distribuci časopisu Dobré info do domácností zdarma to jistě na občany muselo působit na úkor žalobce. Soud I. stupně nikde neuvádí a nepředjímá, jak by přestupkové řízení dopadlo a žalovaná pomíjí, že z tohoto důvodu nepřiznal podle něj odpovídající zadostiučnění 300 000 Kč, ale pouze 180 000 Kč. Navíc nezmínil, že první úkon

v přestupkovém řízení byl proveden teprve téměř po půl roce od předání věci soudem. Žalovaná dle žalobce manipulativně předjímá závěry přestupkového orgánu a nezohledňuje, že žalobce nemá záznam ani v rejstříku trestů ani v přestupkovém rejstříku. I dle žalované je drtivá většina všech skutkových zjištění soudu I. stupně správná, takže i kdyby byla její námitka ohledně dvou skutkových zjištění oprávněná, nemohla by prakticky na přiznaném zadostiučinění nic změnit. Rozporované závěry soudu I. stupně však byly potvrzeny několika svědeckými výpověďmi i listinnými důkazy, např. hodnocením pracovních výkonů a profesionality žalobce a soud I. stupně vzal za prokázané, že žalobce mohl reálně očekávat funkční a platový postup, nebylo tvrzeno, že by již takový postup byl podepsán a stoprocentně dán, což ani soud I. stupně nedovojuje. Konstatoval však doslova devastační vliv trestního stíhání na pracovní život žalobce, což žalovaná nezpochybnila stejně jako významnou degradaci a snížení platu. Žalovaná nebere v úvahu, že žalobci bylo písemně již 28. 5. 2013 sděleno, že pro něj není služební zařazení a bude navrženo jeho propuštění ze služebního poměru. Je otázkou, jak by bylo možné prokázat příčinu rozpadu vztahu žalobce, když navíc si stěží lze představit výslech osoby, se kterou se žalobci rozpadl vztah, o němž by žalovaná opět mohla tvrdit, že je neprůkazný. Soud I. stupně daný případ řádně srovnal s věcí projednávanou Městským soudem v Praze pod sp. zn. 12 Co 130/2015 a na základě porovnání skutkových okolností žalobci přiznal pouze částku 180 000 Kč. Odkaz žalované na rozsudky v jiných věcech nepovažuje žalobce za směrodatné, neboť tato rozhodnutí nejsou přístupná v databázích soudních rozhodnutí, údaje citované žalovanou jsou natolik kusé, že z nich nelze činit jakékoliv srovnání s případem žalobce, u většiny z nich jde o okolnosti zřejmě značně odlišné a žalovaná neuvádí celkovou částku zadostiučinění, neboť částka připadající na jeden měsíc trestního stíhání není vždy rozhodná. Žalobce naopak považuje za odpovídající srovnání dané věci s případy řešenými Městským soudem v Praze pod sp. zn. 12 Co 130/2015, 35 Co 385/2015, 14 Co 361/2016, Krajským soudem v Brně pod sp. zn. 17 Co 138/2016, pod sp. zn. 44 Co 530/2016, a pokud jde o judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, poukazuje na rozhodnutí ve věci Slavov and Others v. Bulgaria, a dále též na nález Ústavního soudu pod sp. zn. ÚS 1586/09. Žalobce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

5. Odvolací soud na podkladě podaného odvolání a jím uplatněných odvolacích důvodů přezkoumal napadený rozsudek dle § 212 § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř., včetně předcházejícího řízení a poté dospěl k závěru, že podané odvolání je částečně důvodné.
6. Podle § 5 OdpŠk stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu, která byla způsobena a) rozhodnutím, jež bylo vydáno v občanském soudním řízení, ve správním řízení, v řízení podle soudního řádu správního nebo v řízení trestním, b) nesprávným úředním postupem.
7. Podle § 7 odst. 1 OdpŠk právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda.
8. Podle § 8 odst. 1 OdpŠk nárok na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím lze, není-li dále stanoveno jinak, uplatnit pouze tehdy, pokud pravomocné rozhodnutí bylo pro nezákonnost zrušeno nebo změněno příslušným orgánem. Rozhodnutím tohoto orgánu je soud rozhodující o náhradě škody vázán.
9. Soud I. stupně provedl v této věci dostatečné dokazování, z provedených důkazů učinil odpovídající skutková zjištění, která co do základu uplatněného nároku posoudil správně po právní stránce, odvolací soud se závěry soudu I. stupně souhlasí, a proto může na odůvodnění napadeného rozsudku v tomto směru odkázat. Soud I. stupně správně vycházel ze závěrů ustálené soudní judikatury, dle níž stát odpovídá za škodu způsobenou zahájením trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozhodnutím trestního soudu; zastavení trestního stíhání a zproštění obžaloby mají stejné důsledky jako zrušení usnesení o zahájení trestního stíhání pro nezákonnost, a nárok na náhradu škody způsobené zahájením a vedením trestního stíhání se

proto posuzuje podle výše citovaných ustanovení jako nárok na náhradu škody či nemajetkové újmy způsobené nezákonným rozhodnutím (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 2. 1990, sp. zn. 1 Cz 6/90, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS č. 6, roč 1991, pod poř.č. 35/1991, rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27.6.2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS č. 9, roč 2012, pod poř.č. 122/2012). Soud I. stupně správně vycházel z další judikatury Nejvyššího soudu ČR, a to rozsudku ze dne 18. 10. 2016, sp. zn. 30 Cdo 4771/2015, v němž Nejvyšší soud ČR jednoznačně dovodil, že stejné závěry je nutno uplatnit i na situaci, kdy trestní stíhání skončilo postoupením věci, neboť v takovém případě bylo trestním soudem pravomocně rozhodnuto o tom, že skutek, pro který se trestní stíhání vede, není trestným činem a ve světle výše uvedené judikatury je nutné v takových případech na usnesení o zahájení trestního stíhání pro účely odškodnění vzniklé újmy pohlížet jako na nezákonné rozhodnutí. Otázka, zda se žalobce dopustil přestupku, nemůže mít vliv na posouzení nezákonnosti usnesení o zahájení trestního stíhání a tím ani na založení odpovědnosti státu za újmu jím způsobenou, neboť přestupkové řízení není pokračováním trestního stíhání, když samostatnost obou řízení vyplývá nejen z toho, že podléhají odlišným procesním pravidlům, ale též z autonomie správního orgánu rozhodujícího o přestupku v tom, jak s postoupením věci soudem naloží. Skutečnost, že se žalobce dle závěru soudu rozhodujícího v trestním řízení objektivně dopustil jednání nedovoleného, ataku jiné osoby, je však třeba zohlednit při stanovení formy nebo výše přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu trestním stíháním způsobenou žalobci, jak rovněž vyplývá z tohoto citovaného rozsudku Nejvyššího soudu ČR, případně jeho další judikatury (např. rozsudek ze dne 17. 1. 2013, sp. zn. 30 Cdo 1177/2012, obě rozhodnutí jsou uveřejněna v databázi ASPI). Soud I. stupně se touto judikaturou řídil a dle názoru odvolacího soudu postupoval správně, neboť rozsudek Nejvyššího soudu ČR pod sp. zn. 30 Cdo 4771/2015 není ojedinělým rozhodnutím v tomto směru, v judikatuře Nejvyššího soudu ČR je zařazen v kategorii A jako významné rozhodnutí zásadní povahy z hlediska sjednocení judikatury soudů a navazují na něj další rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR (např. rozsudek ze dne 31. 10. 2017, sp. zn. 30 Cdo 3219/2016, rozsudek ze dne 14. 11. 2017, sp. zn. 30 Cdo 4731/2015). Odvolací soud proto neměl důvod odchylnit se od závěrů v něm obsažených, a pokud žalovaná zmínila usnesení pod sp. zn. 30 Cdo 1772/2015, pak jím nebyla věc meritorně projednána a rozhodnutím pod sp. zn. 28 Cdo 605/2012 byl řešen jiný skutkový stav. S ohledem na tyto závěry nemůže obrana žalované spočívající v absenci odpovědnostního titulu obstát. Odvolací soud však přisvědčil žalované v její argumentaci ohledně výše přiměřeného zadostiučinění, když má za to, že soud I. stupně sice vycházel z odpovídající judikatury, avšak danou věc poměřoval zcela nesrovnatelným případem projednávaným Městským soudem v Praze pod sp. zn. 12 Co 130/2015. Odvolací soud může odkázat na obsáhlé závěry soudu I. stupně, jež dovodil při hodnocení zásadních hledisek pro určení výše přiměřeného zadostiučinění (povaha trestní věci, délka trestního stíhání, jeho dopady do osobnostní sféry žalobce), a s ohledem na značné důsledky pro žalobce, zejména v profesním životě, nelze uvažovat o jiné formě zadostiučinění než v penězích. Lze jen upřesnit, že medializaci případu jako prostým důsledkem zásady veřejnosti trestního řízení a obecných veřejných poměrů případu, nelze přičítat státu k tíži (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 3. 7. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4280/2011 uveřejněný v Soudní judikatuře z oblasti práva občanského, obchodního a pracovního č. 4, roč. 2013, pod poř.č. 41/2013). Odvolací soud se neztotožnil ani s výhradami žalované proti závěru, že žalobce mohl reálně očekávat funkční a platový postup z hlediska dosavadního profesního působení žalobce a jeho hodnocení, nejedná se o skutkový závěr, který neodpovídá provedenému dokazování, a obdobně lze přisvědčit tomu, že trestní stíhání žalobce mělo svůj vliv na osobní život žalobce, včetně jeho vztahu s přítelkyní. Ve smyslu judikatury Nejvyššího soudu by se však výše přiměřeného zadostiučinění neměla výrazně odchylovat od zadostiučinění přiznaného v případech, jež se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují, a odvolací soud je toho názoru, že soudem I. stupně použité rozhodnutí Městského soudu v Praze pod sp. zn. 12 Co 130/2015 není srovnatelné s touto věcí, když ve

zmíněném řízení byla již povaha trestní věci nesrovnatelně závažnější a poškozené hrozil nepodmíněný trest odnětí svobody až na deset let. Z hlediska dalších rozhodnutí, jež žalobce nabízí ke srovnání, se odvolacímu soudu jeví jako nejpříjemnější srovnání s věcí projednávanou Městským soudem v Praze pod sp. zn. 14 Co 361/2016, v níž byla poškozenému soudem přiznána náhrada nemajetkové újmy celkem ve výši 100 000 Kč, jednalo se o trestní stíhání pro spáchání přečinu zneužití pravomoci úřední osoby, poškozenému hrozil nepodmíněný trest odnětí svobody v rozpětí šesti měsíců až tří let nebo zákaz činnosti, trestní stíhání mělo významný dopad do profesní sféry poškozeného, který byl postaven mimo službu, byl vystaven odsudku kolegů, zasažena byla jeho soukromá i rodinná sféra, měl ekonomické problémy v důsledku krácení platu, stejně jako v tomto případě nebylo možné státu přičítat k tíži, že princip presumpce nevinny byl narušen sdělovacími prostředky. Je pravda, že se jednalo o případ, kdy trestní stíhání bylo kratší než v tomto případě (1 rok 11 měsíců) a na rozdíl od této věci byl poškozený v uvedeném řízení byl zproštěn obžaloby pro důvody dle § 226 písm. a/ tr. ř., tedy že se nestal skutek, z něhož byl obviněn. Jedná se o významnou okolnost, která odlišuje oba případy, neboť v tomto řízení se dle závěrů pravomocných rozhodnutí v trestním řízení skutek, pro něž bylo zahájeno trestní stíhání žalobce, stal, ale není trestným činem a mohl by být posouzen jako přestupek. Z hlediska závěrů výše citované judikatury jde o zásadní okolnost, která má vliv na výši přiměřeného zadostiučinění a odvolací soud vedla k závěru, že v případě žalobce se musí jednat o nižší zadostiučinění, než bylo poskytnuto v jinak srovnatelné věci projednávané Městským soudem v Praze pod sp. zn. 14 Co 361/2016 a má za to, že v souladu s obecně sdílenou představou spravedlnosti s přihlédnutím ke všem konkrétním okolnostem případu je přiměřeným zadostiučiněním částka 75 000 Kč, která se významným způsobem neodlišuje ani od rozhodnutí, na něž poukazovala žalovaná. Odvolací soud z jí zmíněných rozhodnutí považuje za srovnatelnou věc projednávanou Městským soudem v Praze pod sp. zn. 51 Co 380/2013 (dovolání bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 7. 2015, sp. zn. 30 Cdo 486/2015 – 34), v níž bylo poškozenému přiznáno zadostiučinění ve výši 50 000 Kč, jednalo se o trestní stíhání pro trestný čin zneužití pravomoci veřejného činitele, kdy byl poškozený ohrožen trestní sazbou nepodmíněného odnětí svobody do tří let, trestní řízení trvalo dva a půl roku, k čemuž byla připočtena doba dvou měsíců, kdy byl poškozený již zproštěn výkonu služby, byla zasažena osobní a rodinná sféra poškozeného a obdobně byla jako okolnost výrazně snižující výši přiměřeného zadostiučinění hodnocena skutečnost, že jednání poškozeného svou intenzitou nenaplňovalo znaky skutkové podstaty trestného činu a mohlo být kázeňským proviněním, jež však bylo v době rozhodnutí o zproštění obžaloby promlčeno.

10. Odvolací soud proto ze všech výše uvedených důvodů napadený rozsudek co do částky 105 000 Kč s příslušenstvím změnil za použití § 220 odst. 1 písm. a/ o. s. ř. a žalobu v tomto rozsahu zamítl, zatímco ve zbývajícím rozsahu napadený rozsudek soudu I. stupně potvrdil dle § 219 o. s. ř.
11. O náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 3 ve spojení s § 224 odst. 1, 2 o.s.ř., neboť žalobce byl co do základu úspěšný a rozhodnutí o celkové výši přiměřeného zadostiučinění záviselo na úvaze soudu. Odměna advokáta, jímž byl žalobce zastoupen, činí za jeden úkon 3.100,- Kč (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 5. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013, uveřejněné v databázi ASPI) a žalobci vznikly v řízení před soudem I. stupně náklady za odměnu advokáta za 8 úkonů po 3 100 Kč dle § 9 odst. 4 písm. a) vyhl. č. 177/1996 Sb. (převzetí a příprava, žaloba, vyjádření ze dne 10. 4. 2017, účast na jednání, které přesahovalo dvě hodiny dne 10. 5. 2017, 28. 6. 2017 a účast u jednání dne 23. 8. 2017), za 8 režijních paušálů po 300 Kč dle § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb., za cestovné za tři cesty Třebíč – Praha a zpět (360 km) k jednání celkem ve výši 6 696 Kč (3 x 2232) dle § 13 odst. 1 vyhl.č. 177/1996 Sb. při základní sazbě náhrady 3,90 Kč, při průměrné spotřebě 7,8l benzínu 95 na 100 km a jeho ceně 29,50 Kč, za ztrátu času dle § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb. za 24 (3 x 8) půlhodin po 100,- Kč a za 21% DPH ve výši 7 622 Kč, tedy celkem 43 918 Kč. V odvolacím řízení vznikly žalobci náklady za odměnu advokáta za 2 úkony po 3.100,- Kč dle § 9

odst. 4 písm. a) vyhl.č. 177/1996 Sb. (vyjádření, účast na jednání dne 13. 3. 2018), za 2 režijní paušály po 300 Kč dle § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb., za cestovné ve výši 2 297 Kč dle § 13 odst. 1 vyhl.č. 177/1996 Sb. za cestu Třebíč – Praha a zpět (360 km) při základní sazbě náhrady 4 Kč, při průměrné spotřebě 7,8l benzínu 95 na 100 km a jeho ceně 30,50 Kč, za ztrátu času dle § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb. za 8 půlhodin po 100,- Kč a za 21% DPH ve výši 2 078 Kč, tedy 11 975 Kč a celkem náklady žalobce činí 55 893 Kč.

12. O náhradě nákladů státu bylo rozhodnuto dle § 148 odst. 1 ve spojení s § 224 odst. 2 o.s.ř. a povinnost k jejich úhradě byla uložena žalované, které neměla co do základu ve sporu úspěch.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení za splnění podmínek dle § 237 o.s.ř., jestliže napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Praha 13. března 2018

JUDr. Naděžda Zachystalová v. r.
předsedkyně senátu